ODLUKA KOMISIJE (EU) 2019/293

od 8. studenoga 2018.

o državnoj potpori SA.43785 (2018/C) (ex 2015/PN, ex 2018/NN) koju je provela Rumunjska radi restrukturiranja društva Complexul Energetic Hunedoara

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2018) 7308)

(Vjerodostojan je samo tekst na rumunjskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je pozvala zainteresirane strane da iznesu svoje primjedbe u skladu s prethodno navedenim odredbama ([1]),

budući da:

1. POSTUPAK

(1) Komisija je dopisom od 12. ožujka 2018. obavijestila Rumunjsku da je odlučila pokrenuti postupak utvrđen u članku 108. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU") („odluka o pokretanju postupka") u pogledu potpore za restrukturiranje društva Complexul Energetic Hunedoara S.A. („CE Hunedoara"). Odluka o pokretanju postupka uslijedila je nakon prethodnih obavijesti i kontakata uspostavljenih između Komisije i Rumunjske u pogledu državne potpore društvu CE Hunedoara ili njegovih prethodnika, kako je podrobnije opisana u odluci o pokretanju postupka i odjeljku 2.1. u nastavku.

(2) Odluka Komisije o pokretanju postupka objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ([2]). Komisija je pozvala zainteresirane strane da dostave primjedbe u tom pogledu.

(3) Rumunjska je 15. svibnja 2018. dostavila primjedbe na odluku o pokretanju postupka. Komisija nije zaprimila primjedbe zainteresiranih strana. Uz primjedbe primljene 15. svibnja 2018. Komisija je 31. srpnja 2018. održala i videokonferenciju s rumunjskim tijelima.

2. DETALJNI OPIS POTPORE

2.1 Prethodne odluke koje se odnose na društvo CE Hunedoara

(4) Komisija je 22. veljače 2012. odlučila da neće uložiti prigovore na planiranu potporu u ukupnom iznosu od 1 169 milijuna RON (oko 251,3 milijuna EUR) za zatvaranje triju od sedam rudnika ugljena koje iskorištava društvo Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani ([3]) („odluka o prvoj potpori rudnicima ugljena"). U toj je odluci Komisija utvrdila da je planirana potpora spojiva s unutarnjim tržištem na temelju Odluke Vijeća 2010/787/EU ([4]) („Odluka Vijeća o potpori za rudnike ugljena").

(5) Komisija je 20. travnja 2015. zaključila da su Electrocentrale Paroșeni i Electrocentrale Deva, dva društva za proizvodnju električne energije koja su 2012. spojena u društvo CE Hunedoara, od 2009. do 2011. primala operativnu državnu potporu koja je bila nespojiva s unutarnjim tržištem. Komisija je u svojoj odluci ([5]) („odluka o nespojivoj potpori") od Rumunjske zatražila da ostvari povrat potpore i kamata od društva CE Hunedoara kao društva sljednika dvaju navedenih društava za proizvodnju električne energije u slučaju da korisnici nisu vratili

([1]) SL C 158, 4.5.2018., str. 47.
([2]) Vidjeti bilješku 1.
([3]) SL C 23, 25.1.2013., str. 3.
([4]) Odluka Vijeća 2010/787/EU od 10. prosinca 2010. o državnim potporama za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena (SL L 336, 21.12.2010., str. 24.)
([5]) Odluka Komisije (EU) 2015/1877 od 20. travnja 2015. o tarifama koje je rumunjsko društvo S.C. Hidroelectrica zaračunavalo društvima S.C. Termoelectrica S.A. i S.C. Electrocentrale Deva S.A. – SA.33475 (12/C) (SL L 275, 20.10.2015., str. 46.), uvodne izjave od 117. do 124.

potporu. Rumunjska su tijela 10. lipnja 2015. dostavila informacije iz kojih je bilo vidljivo da je društvo CE Hunedoara prenijelo iznos od 34 785 015,45 RON (oko 7,48 milijuna EUR), koji je obuhvaćao iznos potpore za povrat i kamate na iznos povrata, na rumunjsko Ministarstvo energetike, čime je provedena odluka o povratu.

(6) Komisija je 21. travnja 2015. odlučila da neće uložiti prigovore na državnu potporu koja se planirala odobriti društvu CE Hunedoara u obliku namjenskih zajmova u iznosu od najviše 167 milijuna RON (oko 37,7 milijuna EUR) ([6]) („odluka o potpori za sanaciju") ([7]). U toj je odluci Komisija utvrdila da zajmovi čine potporu za sanaciju za društvo CE Hunedoara i potporu proglasila spojivom s unutarnjim tržištem na temelju Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama („Smjernice o potporama za sanaciju i restrukturiranje") ([8]), uzimajući u obzir niz obveza koje je Rumunjska preuzela (vidjeti uvodne izjave 120. i 123. u nastavku).

(7) Rumunjska je 21. listopada 2015., šest mjeseci nakon donošenja odluke o potpori za sanaciju, dostavila plan restrukturiranja društva CE Hunedoara („prvi plan restrukturiranja") ([9]). Cilj je Rumunjske bio produljiti razdoblje vraćanja zajma za sanaciju koji je bio predmet odluke o potpori za sanaciju i društvu CE Hunedoara odobriti potporu za restrukturiranje radi financiranja troškova uključenih u prvi plan restrukturiranja. Rumunjska je dopisom poslanim 3. prosinca 2015. izvijestila o svojoj namjeri da četiri tjedna nakon toga dostavi informacije o potpori za restrukturiranje. Komisija je sljedećeg dana u okviru administrativnog postupka otvorila predmet SA.43785 (2015/PN) o potpori za restrukturiranje za društvo CE Hunedoara.

(8) Rumunjska je 8. siječnja 2016. unaprijed izvijestila o svojoj namjeri da odobri potporu za restrukturiranje društvu CE Hunedoara na temelju novog plana restrukturiranja, izmijenjenog u odnosu na prvi plan restrukturiranja („izmijenjeni plan restrukturiranja"), i dostavila daljnje popratne informacije koje su dodatno dopunjene 11. siječnja 2016. U pogledu dostavljenih informacija sastanak s rumunjskim tijelima održan je 12. siječnja 2016..

(9) Rumunjska je 15. siječnja 2016. obaviještena o tome da bi trebala uvesti znatne izmjene u predviđenu potporu za restrukturiranje i prvi plan restrukturiranja prije no što objavi službenu obavijest. Rumunjska nakon toga nije dostavila novi plan restrukturiranja.

(10) Nad društvom CE Hunedoara u siječnju 2016. pokrenut je službeni postupak u slučaju nesolventnosti na temelju rumunjskog prava, no njega je kasnije odbacio nacionalni sud.

(11) Nakon toga Rumunjska je razmatrala da će, unatoč kasnijoj likvidaciji društva CE Hunedoara, biti nužno privremeno održati neke od jedinica za proizvodnju električne energije u stanju rada, uz nekoliko rudnika ugljena i povezanih usluga pripreme ugljena koji dobivaju potporu u obliku naknade za troškove proizvodnje. Na temelju tih razmatranja i novih planova u pogledu mogućih budućih sljednika društva CE Hunedoara koji će poslovati uz upotrebu dijela imovine tog društva, rumunjska su tijela na zahtjev Komisije dostavila informacije 12. svibnja 2016., tijekom videokonferencije održane 18. svibnja 2016., 9., 25. i 29. kolovoza 2016., tijekom sastanka održanog 12. listopada 2016. te 9. studenoga 2016., 17. svibnja 2017. i 1. rujna 2017. Informacije dostavljene 17. svibnja 2017. sadržavale su, među ostalim, vremenski okvir za kasniju likvidaciju društva CE Hunedoara.

(12) Komisija je 24. studenoga 2016. na temelju zasebne obavijesti odlučila da neće uložiti prigovor na iznos od 447,8 milijuna RON (oko 96,2 milijuna EUR) koji se trebao dodijeliti društvu CE Hunedoara za zatvaranje dvaju od četiriju rudnika ugljena kojima je to društvo i dalje upravljalo i koji nisu bili predmet odluke o prvoj potpori rudnicima ugljena ([10]) („odluka o drugoj potpori rudnicima ugljena"). U toj je odluci Komisija utvrdila da je planirana potpora spojiva s unutarnjim tržištem na temelju Odluke Vijeća o potpori za rudnike ugljena.

2.2 **Korisnik: CE Hunedoara**

(13) CE Hunedoara vertikalno je integrirano društvo za proizvodnju električne energije sa sjedištem u Petroşaniju u okrugu Hunedoara. Njegove su dionice u stopostotnom vlasništvu Rumunjske. Društvo CE Hunedoara uglavnom upotrebljava domaći ugljen, koji dobiva iz svojih rudnika ugljena, kako bi proizvodilo električnu

([6]) Za podatke u ovoj Odluci upotrebljava se tečaj RON/EUR = 0,215 (31.1.2018.).
([7]) Odluka Komisije od 21. travnja 2015., SA.41318 (2015/N) – Rumunjska – Prijava potpore za sanaciju za društvo Complexul Energetic Hunedoara (SL C 203, 19.6.2015., str. 5).
([8]) SL C 249, 31.7.2014., str. 1.
([9]) O tom se planu razgovaralo i na sastanku s rumunjskim tijelima održanom 23. listopada 2015.
([10]) Odobrenje državne potpore u skladu s člancima 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije – Slučajevi u kojima Komisija nema primjedbi (SL C 127, 21.4.2017., str. 1.).

i toplinsku energiju za gradove u okolici. Njegove dvije elektrane, Deva ([11]) i Paroșeni ([12]), imaju ukupan instalirani nominalni kapacitet od 1 225 MW. Društvo CE Hunedoara proizvodi približno 4,2 % sve potrošene električne energije u Rumunjskoj i ono je jedini veliki proizvođač električne energije u srednjim i sjeverozapadnim regijama Rumunjske. Društvo zapošljava približno 6 600 ljudi; 1 750 radnih mjesta povezano je s proizvodnjom električne energije, a 4 700 s rudarskim djelatnostima.

(14) Društvo CE Hunedoara osnovano je u studenome 2012. spajanjem dvaju društava u državnom vlasništvu, Electrocentrale Paroșeni i Electrocentrale Deva, koja su prije toga neuspješno poslovala i sada su likvidirana („društva prethodnici"). Nakon likvidacije društva Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani namjera je bila da četiri rudnika ugljena ostanu u pogonu i ne primaju potporu za zatvaranje na temelju odluke o prvoj potpori rudnicima ugljena. Ti su rudnici pripojeni društvu CE Hunedoara zajedno s jedinicama za proizvodnju električne energije te povezanim administrativnim osobljem i nekretninama društava Electrocentrale Paroșeni i Electrocentrale Deva jer su gotovo sav ugljen iz tih četiriju rudnika upotrebljavala društva Electrocentrale Paroșeni i Electrocentrale Deva kao gorivo za proizvodnju električne energije i opskrbu toplinskom energijom. Točnije,

— društvo CE Hunedoara najprije je preuzelo proizvodna sredstva i obveze od društava prethodnika. Oba su društva neprekidno bila u nemogućnosti prodavati električnu energiju po konkurentnim tržišnim cijenama u Rumunjskoj te su u razdoblju od 2009. do 2011. primila nespojivu operativnu potporu u iznosu od 22,62 milijuna RON i 3,65 milijuna RON (ukupno oko 5,6 milijuna EUR), za koji je Komisija u odluci o nespojivoj potpori Rumunjskoj naložila da ostvari povrat od društva CE Hunedoara, uvećan za kamate, zbog gospodarskog i pravnog kontinuiteta u odnosu na korisnike ([13]).

— Nakon toga, u kolovozu 2013., društvo CE Hunedoara preuzelo je četiri od sedam rudnika ugljena od društva Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani. Prije toga, do 2011., društvo Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani upravljalo je sa sedam rudnika, od čega su tri primila potporu za zatvaranje na temelju odluke o prvoj potpori rudnicima ugljena. Ostala četiri rudnika, koja su kasnije pripojena društvu CE Hunedoara, navodno su bila održiva. Ta četiri rudnika i ostala proizvodna sredstva prenesena su na društvo CE Hunedoara bez uključenih obveza, konkretno bez prethodno nakupljenih dugova u iznosu od oko 1,2 milijarde EUR prema državi ili drugim javnim tijelima, koji u prvom redu proizlaze iz neplaćenih poreza i doprinosa. Nakupljeni dugovi nisu uzeti u obzir pri ocjeni održivosti četiriju rudnika. Komisija je uzela u obzir obvezu Rumunjske da na temelju pravila o državnim potporama, prema potrebi, izvijesti o svakoj državnoj mjeri koja se odnosi na dugove prema državi. Rumunjska nije izvijestila o postupku ([14]) kojim su četiri rudnika ugljena bez dugova prenesena na društvo CE Hunedoara.

2.3 **Operativni i financijski rezultati društva CE Hunedoara**

2.3.1 *Operativni rezultati*

(15) Prema informacijama rumunjskog energetskog regulatora ([15]) udio u neto proizvodnji električne energije društva CE Hunedoara od 2013. do 2015. razvijao se kako je prikazano u nastavku:

Tablica 1.

Ukupni udio ulazne električne energije društva CE Hunedoara za razdoblje 2013.–2015. u odnosu na ukupnu proizvodnju

Proizvođač	Iskorišteni kapacitet (MW)			Ukupna proizvedena električna energija (TWh)		
	2013.	2014.	2015.	2013.	2014.	2015.
CE Hunedoara	1 110 (6 %)	998 (5 %)	1 063 (5 %)	3 (5 %)	2,7 (4 %)	1,84 (2,9 %)
Tržišni obujam	18 142 (100 %)	18 448 (100 %)	19 086 (100 %)	55,8 (100 %)	62 (100 %)	62,6 (100 %)

([11]) Puštena u rad u dvije faze, prva je trajala od 1969. do 1971., a druga od 1977. do 1980. – vidjeti izvješće društva *GMC Insolvency Consulting* iz ožujka 2016., str. 37., cigmc.ro/files/Raport%20art.%2097.pdf

([12]) Puštena u rad u dvije faze, prva je trajala od 1956. do 1959., a druga od 1962. do 1964. – vidjeti javno dostupne informacije na https://uzinaparoseni.wordpress.com/.

([13]) Odluka o nespojivoj potpori donesena 20. travnja 2015., uvodne izjave 84., od 88. do 90., 98. te od 117. do 124. Odluka o potpori za sanaciju od 21. travnja 2015., uvodne izjave 13. i 63.

([14]) Odluka o prvoj potpori rudnicima ugljena donesena 22. veljače 2012., uvodne izjave od 4. do 10.

([15]) Godišnja izvješća ANRE-a za 2013., 2014. i 2015., dostupna na: http://www.anre.ro/en/about-anre/annual-reports-archive. Vidjeti i podatke društva Transelectrica o ukupnom i dostupnom instaliranom proizvodnom kapacitetu za svaku jedinicu koja se može otpremiti, prema primarnim izvorima energije, dostupne na: http://transelectrica.ro/web/tel/productie.

(16) U Rumunjskoj električnu energiju proizvode različite elektrane uz različite troškove proizvodnje. Od srpnja 2012. električnom energijom trguje se na razini veleprodaje na burzi, tj. na promptnim i terminskim tržištima rumunjske burze za plin i električnu energiju („OPCOM”).

(17) Važan je kriterij za rad elektrane usporedba cijene na tržištu za dan unaprijed i graničnih troškova za proizvodnju električne energije u toj elektrani. U slučaju termoelektrana glavni granični troškovi obuhvaćaju troškove goriva, troškove emisijskih jedinica CO_2 i operativne granične troškove.

(18) Društvo CE Hunedoara zabilježilo je prosječne troškove proizvodnje u iznosu od 274,27 RON/MWh (oko 59 EUR/MWh) 2013., 310,19 RON/MWh (oko 67 EUR/MWh) 2014. i 358,90 RON/MWh (oko 77 EUR/MWh) 2015. Osim toga, prosječan trošak vađenja kamenog ugljena (goriva) u društvu CE Hunedoara iznosio je oko 126 RON/MWh (oko 27 EUR/MWh), u odnosu na tržišnu cijenu kamenog ugljena od oko 40 RON/MWh (oko 9 EUR/MWh) ([16]).

(19) Međutim, ponderirana prosječna godišnja cijena električne energije na tržištu OPCOM-a za dan unaprijed iznosila je 165,06 RON/MWh (oko 35 EUR/MWh) 2013., 158,93 RON/MWh (oko 34 EUR/MWh) 2014. i 166,35 RON/MWh (oko 36 EUR/MWh) 2015. Isto tako, na bilateralnom centraliziranom tržištu OPCOM-a prosječna godišnja cijena električne energije u razdoblju od 2013. do 2015. kretala se između 182,94 RON/MWh (oko 39 EUR/MWh) i 162,41 RON/MWh (oko 35 EUR/MWh) ([17]). Drugim riječima, u razdoblju od 2013. do 2015., kad su predmetni zajmovi odobreni, prosječni troškovi proizvodnje društva CE Hunedoara bili su za od 66 % do 116 % veći od cijena po kojima se električnom energijom trgovalo na tržištu za dan unaprijed i za od 50 % do 121 % veći od cijena na bilateralnom centraliziranom tržištu rumunjske burze za plin i električnu energiju.

(20) Može se primijetiti da uz takve tržišne cijene društvo CE Hunedoara nije moglo dugotrajno poslovati s dobiti jer su cijene na tržištu za dan unaprijed i cijene na terminskim tržištima bile niže od troškova proizvodnje tog društva. Na konkurentnom tržištu električne energije očekivalo bi se da će se proizvodnja prodavati po cijeni višoj od graničnih troškova kako bi se ostvarila profitna marža. Međutim, društvo CE Hunedoara očigledno je od svojeg osnutka to moglo činiti samo povremeno, kao što dokazuje neuspjeh tog društva da izdvoji dostatne prihode od poslovanja kao bi kupilo emisijske jedinice CO_2 potrebne za 2014. i 2015. Elektrane na ugljen obično rade kao elektrane za proizvodnju bazne energije s faktorom opterećenja od 70 % ili više ([18]). Međutim, iz podataka o proizvodnji električne energije u tablici 1. može se vidjeti da je faktor opterećenja društva CE Hunedoara 2013. i 2014. iznosio 30,8 % te je 2015. pao na manje od 20 %. To se može objasniti činjenicom da su proizvodna sredstva u obliku rudnika ugljena i dviju elektrana pripojenih društvu CE Hunedoara u studenome 2012. bila ista kao ona kojima su prije toga upravljala neuspješna društva prethodnici, bez znatnog proizvodnog ili tehnološkog poboljšanja usmjerenog na smanjenje proizvodnih troškova. Zbog toga je društvo CE Hunedoara svoju proizvodnju prodavalo po prosječnoj cijeni od 199,22 RON/MWh (oko 43 EUR/MWh) 2013., 167,68 RON/MWh (oko 36 EUR/MWh) 2014. i 181,52 (oko 39 EUR/MWh) 2015. ([19]) te, poput svojih prethodnika, nije moglo ostvariti dovoljnu dobit za pokrivanje operativnih troškova i dugova, uključujući dugove prema javnim tijelima, kako je prikazano na tablici 2. u nastavku.

2.3.2 *Financijski rezultati*

(21) Kao što je prikazano u tablici 2. u nastavku, društvo CE Hunedoara ostvarilo je 2012., prve godine poslovanja, dobit (neto dobit) od 37,9 milijuna RON (oko 8,1 milijuna EUR). Međutim, od 2013., odnosno od prijenosa četiriju rudnika ugljena i povezane jedinice za pripremu ugljena, društvo CE Hunedoara počelo je ostvarivati sve veće gubitke, koji su iznosili 147,6 milijuna RON (31,7 milijuna EUR) 2013. i 352,3 milijuna RON (76 milijuna EUR) 2014., te bilježiti sve lošije financijske pokazatelje kad je riječ o operativnim prihodima, omjeru duga i vlasničkog kapitala te likvidnosti. Do završetka 2015. društvo CE Hunedoara imalo je negativan vlasnički kapital od 1 082,6 milijuna RON (232,7 milijuna EUR). Do završetka 2017. negativni vlasnički kapital udvostručio se na 2 842,7 milijuna RON (611,18 milijuna EUR). Od 2013. rezultati poslovanja bili su negativni i društvo nije imalo slobodne novčane tokove kojima bi pokrilo vraćanje financijskih dugova i plaćanja, ne uključujući dodatne dugove prema nekomercijalnim državnim tijelima, kao što su, primjerice, porezna tijela.

([16]) CE Hunedoara, izvješća upravnog odbora za 2013., 2014. i 2015., dostupna na: http://www.cenhd.ro/index.php/situatii-financiare/.
([17]) Godišnja izvješća OPCOM-a za 2013., 2014. i 2015., dostupna na: https://www.opcom.ro/compania/compania.php?lang=ro&id=6.
([18]) Vidjeti, na primjer, faktore opterećenja navedene u Odluci SA.38760 (2016/C) (SL C 46, 5.2.2016., str. 19)
([19]) http://www.cenhd.ro/images/File/Situatii%20financiare/2013/Raportul%20administratorilor%20-%202013.pdf, stranica 3.
http://www.cenhd.ro/images/File/Situatii%20financiare/2014/Raportul%20administratorilor%20-%202014.pdf, stranica 3.
http://www.cenhd.ro/images/File/Situatii%20financiare/2015/Raportul%20administratorilor%20-%202015.pdf, stranica 11.

Tablica 2.

Financijski rezultati društva CE Hunedoara za razdoblje 2012.–2017.

u milijunima RON	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Ukupni prihodi	249,4	1 061,1	691,5	574,74	448,4	568,7
Dobit/gubitak od poslovanja (EBITDA)	20,2	– 167,1	– 341,7	– 1 647,6	– 838,2	– 744,6
Neto dobit/gubitak	37,9	– 147,6	– 352,3	– 1 661,6	– 858,4	– 768,8
Temeljni kapital	203,4	349,8	354,5	354,5	354,5	354,5
Vlasnički kapital	678,7	980,1	629,3	– 1 082,6	– 2 071,3	– 2 842,7
Dugoročni dug	170,0	269,5	258,7	270,5	245,4	237,4
Ostali postojeći dugovi, uključujući poreze	72,3	243,2	371,6	726,7	922,2	1 099,1

Izvor: www.cenhd.ro, u skladu s javno dostupnim financijskim izvještajima kojima se pristupilo u lipnju 2018.

(22) Društvo CE Hunedoara najkasnije je do travnja 2015. ispunilo kriterije za to da se nad njime provede kolektivni postupak u slučaju nesolventnosti na temelju rumunjskog prava ([20]). U siječnju 2016. nad društvom CE Hunedoara privremeno je pokrenut postupak u slučaju nesolventnosti. U ožujku 2016. upravitelj u slučaju nesolventnosti društva CE Hunedoara objavio je izvješće („izvješće upravitelja u slučaju nesolventnosti") s informacijama o obvezama društva, iz kojeg se moglo zaključiti da društvo CE Hunedoara duguje oko 2 360 milijuna RON (oko 507,4 milijuna EUR) raznim državnim tijelima. Taj se iznos, među ostalim, odnosio na zajmove obuhvaćene ovom Odlukom te na novčane kazne koje je naplatila Agencija za okoliš zbog nestjecanja jedinica ugljika, ekološke certifikate i druge dugove prema državi i proračunu za socijalnu sigurnost. Rumunjska navodi da je i Agencija za okoliš, slično kao drugi privatni vjerovnici, zatražila da joj se plate iznosi koje joj duguje CE Hunedoara.

(23) Kao što proizlazi iz pozicije vlasničkog kapitala društva CE Hunedoara, to je društvo tehnički u stečaju, ali nastavlja poslovati tako što ne plaća većinu svojih dugova i fiskalnih obveza. Prema informacijama koje je dostavila Rumunjska i u skladu s primjenjivim nacionalnim pravilima, postupak likvidacije društva CE Hunedoara mogao bi trajati najmanje tri godine ako ga Rumunjska pokrene u svojstvu dioničara i glavnog vjerovnika tog društva. Zahtjevi za proglašenje nesolventnosti podneseni pri nacionalnom trgovačkom sudu dosad nisu doveli do proglašenja trajne nesolventnosti društva CE Hunedoara.

2.4 **Zajmovi dani društvu CE Hunedoara**

(24) Komisija je u odluci o pokretanju postupka ispitala pet zajmova financiranih javnim sredstvima ili danih uz potporu javnih sredstava društvu CE Hunedoara ili u korist tog društva za njegovo trenutačno poslovanje u pogledu proizvodnje električne energije, koji su do 30. lipnja 2016. dosegli ukupan iznos od 337 107 835 RON (oko 72,48 milijuna EUR) u dospjelim dugovima prema Rumunjskoj, uključujući dospjelu glavnicu, kamate, zatezne kamate i druge troškove. U tablici 3. u nastavku prikazane su ažurirane informacije Rumunjske u pogledu nepodmirene glavnice tih zajmova, sa stanjem na dan 31. ožujka 2018.

(25) Nakon donošenja odluke o pokretanju postupka, rumunjska tijela dostavila su ugovore o zajmu, u kojima su glavni početni uvjeti zajmova bili utvrđeni na sljedeći način:

(a) Zajam Međunarodne banke za obnovu i razvoj („IBRD") za koji je jamčila Rumunjska preko Ministarstva javnih financija – „zajam IBRD-a"

(26) Taj se zajam odnosio na projekt sanacije i modernizacije energetskog bloka br. 3 u elektrani CET Mintia.

(27) U tu je svrhu u kolovozu 1995. Autonomna uprava za električnu energiju „RENEL" (*Regia Autonomă de Electricitate*) sklopila ugovor o zajmu Svjetske banke u iznosu od 110 000 000 USD, od čega je iznos od 33 500 000 USD kasnije, u veljači 2001., poništen. Do 17. svibnja 2001., kad je IBRD obustavio ugovor, povučen je ukupan iznos od 10 930 016 USD.

([20]) Odluka o potpori za sanaciju od 21. travnja 2015., uvodne izjave 14., 16. i 17.

(28) IBRD je 31. svibnja 2002. ponovno uspostavio ugovor o zajmu s društvom Electrocentrale Deva. Za taj je ugovor jamčila rumunjska vlada i u njemu je bilo predviđeno da društvo Electrocentrale Deva može raspolagati iznosom od najviše 69 908 805 USD (od čega je iznos od 1 162 752 USD kasnije, u veljači 2005., poništen).

(29) Datum dospijeća zajma bio je 1. studenoga 2015. i u planu otplate bilo je predviđeno njegovo vraćanje u polugodišnjim obrocima (koji su se trebali platiti u svibnju i studenome) tijekom 14 godina, počevši od 2002.

(30) Kamatna stopa jednaka je trošku kvalificiranih zajmova i određena je na temelju prethodnog polugodišta, uvećana za pola postotnog boda; osim toga, za iznose koji nisu povučeni društvo Electrocentrale Deva moralo je plaćati naknadu za odobrenje sredstava od 0,25 %.

(b) Zajam Rumunjske komercijalne banke („BCR”) koji je Ministarstvo financija ugovorilo u korist društva CE Hunedoara – „zajam BCR-a”

(31) Taj je zajam ugovoren radi financiranja 25 % većeg projekta pod nazivom „Centrala Electrica Parașeni” povezanog s ugradnjom sustava za odsumporavanje otpadnih plinova i mijenjanjem tehnologije za prikupljanje, prijevoz i odlaganje troske i pepela. Financiranje drugih dijelova bilo je osigurano zajmom BRD-a (koji je pokrivao 25 % ukupnih troškova; informacije o tom zajmu nalaze se pod točkom (d) u nastavku) i zajmom Europske investicijske banke („EIB”) (za 50 % ukupnih troškova; taj zajam nije obuhvaćen odlukom o pokretanju postupka).

(32) Na temelju ugovora o zajmu koji su 3. prosinca 2013. sklopili BCR i Ministarstvo javnih financija banka je odobrila investicijski zajam zajmoprimcu, koji ga je nakon toga prenio na društvo CE Hunedoara na temelju ugovora o podređenom zajmu sklopljenog 5. prosinca 2013.

(33) Ugovor o zajmu i ugovor o podređenom zajmu odnosili su se na istu glavnicu u iznosu od 83 485 450 RON (tj. 17 950 000 EUR) koju je banka najprije odobrila Ministarstvu javnih financija, a potonje zatim odobrilo društvu CE Hunedoara.

(34) Dospijeće zajma iznosilo je 15 godina, uz razdoblje odgode od tri godine. U planu otplate bilo je predviđeno vraćanje zajma u 25 jednakih polugodišnjih obroka. Kamatna stopa iznosila je 4,20 % godišnje.

(35) Kolateral povezan s tim zajmom BCR-a, koji je služio i kao kolateral za zajam BRD-a u iznosu od 14 700 000 EUR (tj. 68 369 000 RON) o kojem je riječ pod točkom (d) u nastavku te za povezani zajam EIB-a u iznosu od 32 650 000 EUR (tj. 151 855 150 RON) koji nije obuhvaćen odlukom o pokretanju postupka, utvrđen je hipotekom na nekretninama i pokretnom imovinom društva CE Hunedoara ukupne vrijednosti od 93 323 204 EUR (tj. 417 481 353,09 RON).

(36) U vezi s tim zajmom BCR-a društvo CE Hunedoara trebalo je Ministarstvu javnih financija platiti i naknadu za rizik od 2,5 %, odnosno 448 750 EUR podijeljeno na osam jednakih tranši, za potrebe „Fonda za rizik javnog duga”.

(c) Zajam Rumunjske razvojne banke („BRD”) koji je Ministarstvo financija ugovorilo i prenijelo na društvo CE Hunedoara – „zajam BRD-a”

(37) Taj je zajam ugovoren za financiranje projekta „Centrala Electrică Parașeni”.

(38) Na temelju ugovora o financiranju koji su 19. svibnja 2014. sklopili BRD i Ministarstvo javnih financija, banka je odobrila zajam zajmoprimcu, koji ga je nakon toga prenio na društvo CE Hunedoara na temelju ugovora o podređenom zajmu sklopljenog 5. lipnja 2014.

(39) Prethodno navedeni ugovor o financiranju i ugovor o podređenom zajmu odnosili su se na istu glavnicu u iznosu od 68 371 170 RON (tj. 14 700 000 EUR) koju je banka najprije odobrila Ministarstvu javnih financija, a potonje zatim odobrilo društvu CE Hunedoara.

(40) Dospijeće zajma iznosilo je 15 godina, uz razdoblje odgode od tri godine. U planu otplate bilo je predviđeno vraćanje zajma u 25 jednakih polugodišnjih obroka. Kamatna stopa iznosila je 3,79 % godišnje.

(41) Kolateral povezan s tim zajmom BRD-a, koji je služio i kao kolateral za zajam BCR-a u iznosu od 17 950 000 EUR (oko 83 485 450 RON) o kojem je riječ pod prethodnom točkom (c) te za povezani zajam EIB-a u iznosu od 32 650 000 EUR (oko 151 855 150 RON) koji nije obuhvaćen odlukom o pokretanju postupka, utvrđen je hipotekom na nekretninama i pokretnom imovinom ukupne vrijednosti od 93 323 204 EUR (oko 417 481 353,09 RON).

(42) U vezi s tim zajmom BRD-a društvo CE Hunedoara trebalo je Ministarstvu javnih financija platiti i naknadu za rizik od 2,5 %, odnosno 367 000 EUR podijeljeno na osam jednakih tranši, za potrebe „Fonda za rizik javnog duga”.

(43) Zajmom BRD-a i zajmom BCR-a financirana su ulaganja u usklađivanje elektrane Paroșeni s propisima o okolišu (standardima EU-a utvrđenima u Direktivi o industrijskim emisijama). Takvim se ulaganjima nije mogla ostvariti dodatna proizvodnja niti su se mogli smanjiti troškovi proizvodnje, čime bi se ostvarili dodatni prihodi od poslovanja kojima bi se vratili zajmovi. Ona su samo bila preduvjet za nastavak rada elektrane. Zapravo, za privatnim zajmovima koji su odobreni Rumunjskoj i koje je ona nakon toga odobrila radi financiranja usklađivanja s propisima o okolišu u razdoblju 2013.–2014. posegnulo se nakon slučaja u kojem je Rumunjska dodijelila bespovratna sredstva za istu vrstu sustava (odsumporavanje otpadnih plinova) drugim termoelektranama 2010. (CE Turceni) i 2011. (CE Craiova II) te o kojem su se 2012. razmjenjivale informacije s rumunjskim tijelima ([21]). Stoga se čini prikladnim zajam BRD-a i zajam BCR-a koje je prenijela država i kojima se financiralo usklađivanje s propisima o okolišu smatrati *de facto* bespovratnim sredstvima, kao što su bila prethodna sredstva dodijeljena drugim elektranama 2011. i 2012.

(d) Zajam osiguran za plaćanje nespojive potpore čiji je povrat zatražen odlukom o nespojivoj potpori; glavnica i kamate – „zajam za povrat nespojive potpore"

(44) Na temelju Hitne vladine uredbe br. 11 od 13. svibnja 2015. o odobrenju zajma društvu CE Hunedoara S.A. Ministarstvo javnih financija, CE Hunedoara i Ministarstvo energetike, MSP-ova i poduzetništva 9. lipnja 2015. sklopili su ugovor o zajmu.

(45) Prethodno navedenim ugovorom o zajmu društvu CE Hunedoara odobren je zajam s glavnicom u iznosu od 34 785 015 RON (oko 7 478 778 EUR). Taj je zajam upotrijebljen za povrat nespojive potpore iz uvodne izjave 5.

(46) Dospijeće zajma iznosilo je 90 dana, odnosno do 8. rujna 2015. Dogovorena kamatna stopa zajma utvrđena je na vrijednost tromjesečnog ROBOR-a uvećanu za 5 %, tj. na 6,27 % godišnje, i trebala je ostati fiksna tijekom cijelog razdoblja zajma.

(47) U skladu s člankom 2. stavkom 2. prethodno navedene Hitne vladine uredbe br. 11 od 13. svibnja 2015. kolateral je utvrđen na vrijednost od 49 380 000 RON (oko 10 616 700 EUR), odnosno 120 % zajma.

(e) Zajam koji čini potporu dodijeljenu u skladu s odlukom o potpori za sanaciju i kamate – „zajam za potporu za sanaciju"

(48) Na temelju Hitne vladine uredbe br. 22 od 24. lipnja 2015. o odobrenju zajma društvu CE Hunedoara S.A. Ministarstvo javnih financija, CE Hunedoara i Ministarstvo energetike, MSP-ova i poduzetništva 14. srpnja 2015. sklopili su ugovor o zajmu.

(49) U prethodno navedenom ugovoru o zajmu bilo je predviđeno odobrenje glavnice u iznosu od 167 000 000 RON (oko 35 905 000 EUR) za društvo CE Hunedoara, podijeljenom na dvije tranše: prva tranša u iznosu od 98 476 900 RON (oko 21 172 533 EUR) odobrena je 20. srpnja 2015., dok druga tranša u iznosu od 68 523 100 RON (oko 14 732 466 EUR) nije više bila odobrena jer društvo CE Hunedoara nije uspjelo vratiti drugi zajam, koji mu je odobren na temelju Hitne vladine uredbe br. 11/2015 i koji se odnosio na ostvarivanje povrata na temelju odluke o nespojivoj potpori (vidjeti prethodnu točku (d)).

(50) Dospijeće zajma za potporu za sanaciju iznosilo je šest mjeseci, odnosno od travnja do rujna 2015.; međutim, zbog prethodno objašnjenih razloga društvo CE Hunedoara primilo je samo prvu tranšu zajma.

(51) Dogovorena kamatna stopa zajma utvrđena je na vrijednost šestomjesečnog ROBOR-a uvećanu za 5 %, tj. na 6,57 % godišnje, i trebala je ostati fiksna tijekom cijelog razdoblja zajma.

(52) U skladu s člankom 3. stavkom 3. prethodno navedene Hitne vladine uredbe br. 22 od 24. lipnja 2015. kolateral je utvrđen na vrijednost od 123 960 000 RON (oko 26 651 400 EUR), odnosno 120 % zajma.

2.5 **Razlozi za pokretanje postupka**

(53) Komisija je u odluci o pokretanju postupka privremeno zaključila da bi pet zajmova financiranih javnim sredstvima ili danih uz potporu javnih sredstava društvu CE Hunedoara ili u korist tog društva moglo činiti državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, čiji je iznos od ukupno 337 milijuna RON (oko 73 milijuna EUR) do 30. lipnja 2016. i dalje nepodmiren.

([21]) SA. 33812 (2012/NN) –Rumunjska – Nezakonita državna potpora za obvezne projekte povezane s okolišem.

(54) U odluci o pokretanju postupka Komisija je izrazila sumnje i u pogledu toga jesu li ispunjeni uvjeti spojivosti s unutarnjim tržištem iz članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a za potporu za restrukturiranje utvrđeni u Smjernicama o potporama za sanaciju i restrukturiranje. Komisija je istaknula da rumunjska tijela nisu dostavila valjan plan restrukturiranja ni jasan plan likvidacije u razumnom vremenskom okviru za društvo te da nisu utvrđeni prepoznatljiv i valjan doprinos društva CE Hunedoara troškovima restrukturiranja ni mjere kojima bi se ograničilo narušavanje tržišnog natjecanja, što su uvjeti za spojivost potpore za restrukturiranje sa Smjernicama o potporama za sanaciju i restrukturiranje. Naposljetku, društvo CE Hunedoara nije vratilo ni potporu za sanaciju ni zajam koji mu je omogućio vraćanje prethodne nespojive potpore.

(55) U odluci o pokretanju postupka Komisija je, kako bi se moglo ocijeniti bi li predmetni zajmovi bili dostupni društvu CE Hunedoara na financijskim tržištima i jesu li odobreni po tržišnim uvjetima, od Rumunjske zatražila da dostavi

— razmatranja povezana s kreditnom sposobnošću, tržišnim mjerilima i rejtinzima društva CE Hunedoara koje su rumunjska tijela uzela u obzir kako bi odredila i utvrdila uvjete svoje potpore, potkrijepljene dokazima koji odgovaraju datumima odobrenja ili podređivanja svakog zajma te davanja jamstva za njih,

— dokaze o ponudama zajmova koje su financijske institucije na tržištu ili banke od 2012. do 2016. dale društvu CE Hunedoara, u kojima se navodi je li zatraženo jamstvo države ili javno jamstvo, i

— sve informacije koje bi mogle pomoći u ocjeni pet zajmova.

3. **PRIMJEDBE RUMUNJSKE**

(56) Rumunjska je u svojim primjedbama na Komisijinu odluku o pokretanju postupka dostavila informacije i niz očitovanja, kako je navedeno u nastavku.

3.1 **Primjedbe u pogledu nepodmirene glavnice i dospjelih iznosa za pet zajmova**

(a) Zajam IBRD-a

(57) Počevši s obrokom dospjelim u studenome 2014., društvo CE Hunedoara zbog svojih financijskih poteškoća više nije moglo izvršavati plaćanja te je od svog jamca, Ministarstva javnih financija, zatražilo da umjesto njega plati preostale obroke.

(58) Ministarstvo javnih financija, u svojstvu jamca društva CE Hunedoara, platilo je preostala tri obroka (tj. za studeni 2014., svibanj 2015. i studeni 2015.) te je obračunalo kazne i zatezne kamate koje mu CE Hunedoara duguje. Nepodmireni drug društva CE Hunedoara prema Ministarstvu javnih financija (koji se sastoji od triju obroka te odgovarajućih kazni i kamata) 31. ožujka 2018. iznosio je 60 711 568 RON (oko 13 052 987 EUR).

(b) Zajam BCR-a

(59) Društvo CE Hunedoara obavijestilo je Ministarstvo javnih financija da od listopada 2015. zbog financijskih poteškoća više ne može izvršavati svoja plaćanja. Društvo CE Hunedoara Ministarstvu javnih financija dugovalo je 31. prosinca 2017. iznos od 5 343 411 EUR (oko 24 853 078 RON), koji odgovara nepodmirenim iznosima glavnice, kamata i naknade za rizik, uvećan za dodatni iznos od 564 163 EUR (oko 2 763 553 RON) u obliku zateznih kamata i kazni.

(60) Do 31. ožujka 2018. od iznosa glavnice od 17 950 000 EUR (oko 83 485 450 RON) vraćeno je 2 154 000 EUR (oko 10 018 254 RON), što znači da se dugovalo još 15 796 000 EUR (oko 73 467 196 RON).

(c) Zajam BRD-a

(61) Društvo CE Hunedoara obavijestilo je Ministarstvo javnih financija da od veljače 2016. zbog financijskih poteškoća više ne može izvršavati svoja plaćanja. Društvo CE Hunedoara Ministarstvu javnih financija dugovalo je 31. ožujka 2018. iznos od 3 000 357 EUR (oko 13 955 150 RON), koji odgovara nepodmirenim iznosima glavnice, kamata i naknade za rizik te zateznih kamata i kazni.

(62) Do 31. ožujka 2018. od iznosa glavnice od 14 700 000 EUR (oko 68 371 170 RON) vraćeno je 1 764 000 EUR (oko 8 204 364 RON), što znači da se dugovalo još 12 936 000 EUR (oko 60 166 806 RON).

(d) Zajam za povrat nespojive potpore

(63) Ministarstvo javnih financija 8. rujna 2015., kad je zajam dospio, a nije plaćen, izračunalo je i obračunalo zatezne kamate za svaki dan kašnjenja. Neplaćeni dug društva CE Hunedoara povezan s tim zajmom 31. ožujka 2018. iznosio je 42 339 794,26 RON (oko 9 103 055 EUR), a sastojao se od iznosa glavnice od 34 785 015 RON (oko 7 478 778 EUR), kamata na zajam u iznosu od 545 255,11 RON (oko 117 229 EUR) i zateznih kamata u iznosu od 7 009 525,58 RON (oko 1 507 048 EUR).

(e) Zajam za potporu za sanaciju

(64) Od iznosa od 98 476 900 RON (oko 21 172 533 EUR) za prvu tranšu društvo CE Hunedoara iskoristilo je samo 93 450 841,17 (oko 20 091 930 EUR), a razliku od 5 026 058,86 RON (oko 1 080 602 EUR) vratilo je Ministarstvu javnih financija. Neplaćeni dug društva CE Hunedoara povezan s tim zajmom 31. ožujka 2018. iznosio je 112 579 946,05 RON (oko 24 204 688 EUR), a sastojao se od iznosa glavnice od 93 450 841,17 RON (oko 20 091 930 EUR), kamata na zajam u iznosu od 3 306 854,30 RON (oko 710 973 EUR) i zateznih kamata u iznosu od 15 822 250,68 RON (oko 3 401 783 EUR).

Tablica 3.

Informacije Rumunjske o nepodmirenoj glavnici i dospjelim iznosima za pet zajmova na dan 31. ožujka 2018.

	Zajam IBRD-a	Zajam BCR-a	Zajam BRD-a	Zajam za povrat nespojive potpore	Zajam za potporu za sanaciju
Datum dodjele sredstava	31.5.2002.	5.12.2013.	5.6.2014.	9.6.2015.	14.7.2015.
Početni kapital	68,75 mil. USD	17,95 mil. EUR	14 mil. EUR	34,8 mil. RON	98,5 mil. RON
Dospjela glavnica zajma na dan 31.3.2018.	0	15,79 mil. EUR (73,5 Mio. RON)	12,9 mil. EUR (60,1 Mio. RON)	34,8 mil. RON	93,4 mil. RON
Glavnica, kazne i kamate koji se duguju Ministarstvu financija na dan 31.3.2018.	60,7 mil. RON (13,1 mil. EUR)	5,3 mil. EUR (24,9 mil. RON)	3,0 mil. EUR (13,9 mil. RON)	42,3 mil. RON	112,6 mil. RON

3.2 **Druge primjedbe**

(65) Prvo, Rumunjska je ponudila pojašnjenje u pogledu zajma za potporu za sanaciju odobrenog odlukom Komisije od 21. travnja 2015. Kako je navedeno i u odluci o pokretanju postupka, Rumunjska se u trenutku odobrenja zajma za sanaciju obvezala da će u roku od najviše šest mjeseci od datuma donošenja odluke o potpori za sanaciju dostaviti sljedeće: i. dokaz o povratu zajma ili ii. valjan plan restrukturiranja ili iii. potkrijepljeni plan likvidacije u kojem su utvrđeni koraci koji će dovesti do likvidacije društva CE Hunedoara u razumnom roku bez dodatne potpore. U tom je pogledu Rumunjska potvrdila da je doista odabrala mogućnost restrukturiranja društva CE Hunedoara.

(66) Drugo, kad je riječ o odluci o pokretanju postupka, Rumunjska je navela da, prema njezinu mišljenju, zajmom za potporu za sanaciju odobrenom odlukom o potpori za sanaciju nije nastala stvarna gospodarska prednost za korisnika (tj. za društvo CE Hunedoara). Rumunjska je tvrdila da je zajam odobren u skladu s postojećim uvjetima na bankovnom tržištu, tj. na temelju ekonomsko-financijske analize koju je provela banka EximBank; osim toga, jamstvima koja je odredila nacionalna porezna uprava uzeta je u obzir tržišna vrijednost kolaterala, koja je pokrivala barem 120 % vrijednosti zajma.

(67) Treće, kad je riječ o postupku likvidacije društva CE Hunedoara i pravnom odvajanju poslovanja koje se odnosi na vađenje ugljena i poslovanja koje se odnosi na proizvodnju energije, Rumunjska je objasnila sljedeće: i. nedostatak financijskih resursa, ii. činjenica da je nad društvom CE Hunedoara 2016. dvaput na zahtjev tog društva privremeno pokrenut postupak u slučaju nesolventnosti i da je zatim oba puta društvo ipak izašlo iz postupka u slučaju nesolventnosti te iii. činjenica da nacionalni sudovi u trenutku kad je Rumunjska dostavila svoj podnesak i dalje nisu odlučili o još jednom zahtjevu za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti razlozi su koji su onemogućili pravno odvajanje vađenja ugljena i proizvodnje električne energije.

(68) Rumunjska je objasnila da pravno odvajanje zahtijeva poštovanje određenih zakonom predviđenih postupovnih koraka i da bi taj postupak bez intervencija zainteresiranih trećih strana obično trajao od šest do devet mjeseci. Rumunjska je nadalje istaknula da se, unatoč tomu, vode zasebni računi za djelatnosti vađenja ugljena i proizvodnje električne energije te da bi se potpora za sanaciju upotrijebila isključivo za poslovanje koje se odnosi na energiju, kao što je navedeno i u prijavi potpore za sanaciju.

(69) Četvrto, kad je riječ o odluci o pokretanju postupka u pogledu uvjeta za potporu pružateljima usluga od općega gospodarskog interesa, Rumunjska je navela da bi društvo CE Hunedoara bilo pružatelj usluga neophodnih za funkcioniranje nacionalnog tržišta električne energije, čime bi to društvo doista dobilo pravo na primanje naknade u skladu sa zakonskim odredbama na snazi ([22]). U tom je pogledu Rumunjska dodala da su se informacije nužne za utvrđivanje usluge od općega gospodarskog interesa, njezino povjeravanje, izračun naknade i trajanje počele davati Komisiji 2016. te su sada gotovo potpune.

(70) Peto, Rumunjska je navela i da bi, prema studijama koje je provelo nacionalno društvo za prijenos električne energije Transelectrica S.A., prekid rada dviju elektrana, Mintia i Paroşeni, negativno utjecao na funkcioniranje nacionalnog sustava električne energije.

(71) Šesto, u skladu s procjenama Rumunjske, očekivalo se da će druge jedinice za proizvodnju električne energije vrlo brzo postati nedostupne zbog stupanja na snagu Provedbene odluke Komisije (EU) 2017/1442 ([23]).

(72) Međutim, Rumunjska nije dostavila informacije kojima se dokazuje da su rumunjska tijela ili tržišni subjekti proveli *ex ante* ocjenu prije odobrenja zajmova te nije dostavila dokaze kojima se potkrepljuje spojivost zajmova s pravilima o državnim potporama.

(73) U svojim primjedbama na odluku o pokretanju postupka Komisija nije osporila da zajam za potporu za sanaciju, zajam odobren za povrat nespojive potpore i tri preostala zajma čine državna sredstva te da su pripisivi državi.

4. **OCJENA POTPORE**

(74) Ova se Odluka odnosi na pet zajmova financiranih javnim sredstvima ili danih uz potporu javnih sredstava opisanih u odjeljku 2.4.

(75) Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje ocjena bilo kojih drugih mjera potpore odobrenih društvu CE Hunedoara. To se posebno odnosi na odgodu ili otpust dugova koje javna tijela provode u izravnu korist društva CE Hunedoara, kako je navedeno u odluci o pokretanju postupka, te na prethodne otpuste dugova ili odustajanje od javnih dugova društva Compania Naţională a Huilei S.A. Petroşani nastalih prije njegove likvidacije ako se društvo CE Hunedoara smatra gospodarskim sljednikom tog društva.

(76) Komisija će najprije ispitati uključuje li predmetnih pet mjera državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Zatim će Komisija ispitati je li potpora već provedena i bi li takva potpora mogla biti spojiva s unutarnjim tržištem.

(77) Komisija je kao preliminarno opažanje navela da se ne slaže s primjedbama Rumunjske u pogledu zajmova BCR-a i BRD-a. Prvo, iako je Rumunjska doista platila dio glavnice BCR-u odnosno BRD-u (u svojstvu zajmoprimca), to ne vrijedi i za društvo CE Hunedoara jer ono nije platilo ni jedan dio glavnice (podređenih zajmova) Rumunjskoj, zbog čega je u stvarnosti i dalje nepodmiren cijeli početni kapital (podređenih dugova), a ne samo njegov dio. Drugo, Komisija se ne slaže ni s primjedbama Rumunjske u pogledu iznosa koje treba platiti Ministarstvu financija za ta dva zajma u skladu sa stanjem na dan 31. ožujka 2018. Komisija zapravo, kao što će se objasniti u nastavku, smatra da društvo CE Hunedoara Rumunjskoj već duguje cijele iznose glavnica (podređenih) zajmova BCR-a i BRD-a (a ne samo obroke glavnice koje je, u skladu s planom otplate, trebalo platiti do 31. ožujka 2018.).

4.1 **Postojanje državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a**

(78) Na temelju članka 107. stavka 1. UFEU-a „svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama”.

([22]) Hitna vladina uredba br. 26/2018 i Odluka vlade br. 760/2017.

([23]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2017/1442 od 31. srpnja 2017. o utvrđivanju zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT-i) za velike uređaje za loženje u skladu s Direktivom 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 212, 17.8.2017., str. 1.).

(79) Da bi se određena mjera mogla smatrati državnom potporom u smislu te odredbe, moraju biti ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti: i. mjera mora biti pripisiva državi i mora se financirati iz državnih sredstava; ii. primatelj mora na temelju nje ostvariti neku prednost; iii. ta prednost mora biti selektivna; i iv. mjerom se mora narušavati ili prijetiti da će se narušiti tržišno natjecanje i utjecati na trgovinu među državama članicama.

4.1.1 *Državna sredstva i pripisivost državi*

(80) Kao što je utvrdio Sud ([24]), da bi se mjere mogle smatrati državnom potporom u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, (a) moraju se dodijeliti iz državnih sredstava, izravno ili neizravno preko posredničkog tijela koje djeluje prema ovlastima koje su mu dodijeljene i (b) moraju biti pripisive državi. Pojam države članice uključuje sve razine javnih tijela, neovisno o tome je li riječ o nacionalnom, regionalnom ili lokalnom tijelu ([25]).

(81) Kad je riječ o zajmu IBRD-a, Rumunjska je objasnila da je on proizašao iz ugovora koji su 31. svibnja 2002. potpisali IBRD i Electrocentrale Deva, pravni prethodnik društva CE Hunedoara. Za taj je ugovor o zajmu jamčila rumunjska vlada. U skladu sa sudskom praksom ([26]) stvaranje stvarnog rizika od uvođenja dodatnog opterećenja za državu u budućnosti, jamstvom ili ugovornom ponudom, dovoljno je za potrebe članka 107. stavka 1. UFEU-a. Zbog toga je jamstvo za zajam IBRD-a uključivalo sredstva iz državnog proračuna.

(82) Kad je riječ o zajmu BCR-a, Rumunjska je potvrdila da je on proizašao iz ugovora koji su 3. prosinca 2013. sklopili BCR i Ministarstvo javnih financija radi financiranja jedne četvrtine projekta ulaganja „Centrala Electrică Parosẹni". Taj je zajam zatim prenesen na društvo CE Hunedoara na temelju ugovora o podređenom zajmu sklopljenog 5. prosinca 2013. Zbog toga je ugovor o podređenom zajmu (povezan sa zajmom BCR-a koji je ugovorila Rumunjska) društvu CE Hunedoara ponuđen na temelju sredstava iz državnog proračuna.

(83) Kad je riječ o zajmu BRD-a, Rumunjska je potvrdila da je on proizašao iz ugovora koji su 19. svibnja 2014. potpisali BRD i Ministarstvo javnih financija. Taj je zajam banka odobrila zajmoprimcu, koji ga je zatim prenio na društvo CE Hunedoara na temelju ugovora o podređenom zajmu sklopljenog 5. lipnja 2014. radi financiranja još jedne četvrtine projekta „Centrala Electrică Parosẹni". Zbog toga je ugovor o podređenom zajmu (povezan sa zajmom BRD-a koji je ugovorila Rumunjska) društvu CE Hunedoara ponuđen na temelju sredstava iz državnog proračuna.

(84) Zajam za potporu za sanaciju, uključujući njegov odgođeni i neplaćeni dio, i zajam za povrat nespojive potpore uključuju državna sredstva jer su osigurani sredstvima koja su izdvojena i isplaćena iz državnog proračuna.

(85) Različiti akti kojima je Ministarstvo financija ugovorilo zajmove za društvo Hunedoara, prenijelo ih na to društvo ili jamčilo za njih, bilo na vlastitu inicijativu, na temelju državnih ovlasti koje su mu dodijeljene ili u skladu s uputama Vijeća ministara Rumunjske, mogu se pripisati Rumunjskoj.

(86) Na temelju navedenog Komisija zaključuje da predmetnih pet zajmova uključuje državna sredstva i da se mogu pripisati Rumunjskoj.

4.1.2 *Gospodarska prednost*

(87) U skladu s člankom 107. stavkom 1. UFEU-a mjerom se određeni poduzetnici ili proizvodnja određene robe moraju stavljati u povlašteni položaj da bi se ona mogla smatrati državnom potporom. Zajmovima ili jamstvima koje je država osigurala izravno ili neizravno poduzetnika koji je njihov korisnik može se staviti u povoljniji položaj kad se njima pružaju financijska sredstva kojima korisnik inače ne bi imao pristup na financijskim tržištima pod istim uvjetima ili uopće ne bi imao pristup. Kako bi provjerila je li za nekog poduzetnika nastala gospodarska prednost, Komisija primjenjuje kriterij „načelo subjekta u tržišnom gospodarstvu". U skladu s tim načelom ocjena je usmjerena na transakciju sa stajališta hipotetskog razboritog privatnog vjerovnika/ulagatelja u situaciji što sličnijoj situaciji države ([27]).

(88) U predmetnom je slučaju Rumunjska i vjerovnik i glavni dioničar društva CE Hunedoara. U takvoj bi situaciji Rumunjska mogla dati zajam ili jamčiti za zajam usklađen s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu odnosno dati jamstvo na pojedinačnoj osnovi ako su uvjeti odobrenja zajma u skladu s tržišnim uvjetima, pod uvjetom da postoji vjerojatnost vraćanja zajma ili povećanog povrata za dioničara u nekom drugom obliku.

([24]) Vidjeti predmet C-482/99 *Francuska protiv Komisije (Stardust Marine)*, ECLI:EU:C:2002:294.
([25]) Predmet C-248/84 *Njemačka protiv Komisije*, ECLI:EU:C:1987:437, točka 17.
([26]) Presuda Suda od 19. ožujka 2013., *Bouygues i Bouygues Télécom protiv Komisije i drugih*, spojeni predmeti C-399/10 P i C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, točke 137., 138. i 139.
([27]) Predmet C-300/16P *Komisija protiv Frucona Košice*, ECLI:EU:C:2017:706, točka 28.

(89) Stoga se u ocjeni uvjeta po kojima dioničar odobrava zajam moraju uzeti u obzir mogući povrati od udjela koje dioničar može razumno očekivati u svojem svojstvu dioničara. U ovom je slučaju s obzirom na i. financijske podatke društva CE Hunedoara prikazane u prethodnoj tablici 2.; ii. znatno više granične troškove proizvodnje društva CE Hunedoara u odnosu na tržišne cijene; i iii. povijest društava prethodnika, očito da Rumunjska, odnosno bilo koji ulagatelj na tržištu u sličnom položaju kao država, od 2013. nije mogla očekivati nikakav mogući povrat u obliku dividendi ili kapitalnih dobitaka od svojeg udjela u društvu CE Hunedoara.

(90) Prvo, kad je riječ o trima zajmovima IBRD-a, BCR-a i BRD-a koje je rumunjsko Ministarstvo financija ugovorilo ili za koje je jamčilo u korist društva CE Hunedoara, za ocjenu se moraju uzeti u obzir financijska situacija društva i povijest njegovih prethodnika, koje bi bilo koji razboriti zajmodavac ili ulagatelj na tržištu bio istražio. Društvo CE Hunedoara čak je i prije travnja 2015., kad navodno nije moglo pristupiti financiranju po tržišnim uvjetima, kontinuirano ostvarivalo gubitke od svoje prve godine neprekidnog poslovanja koje se odnosilo na rudnike ugljena i proizvodnju električne energije u okviru istog društva.

(91) Drugo, kad je riječ o zajmu radi povrata nespojive potpore, u odluci o pokretanju potpore navedeno je da je slična gospodarska prednost (kao što je ona povezana sa zajmom za sanaciju) nastala za društvo CE Hunedoara kao društvo sljednika koje upravlja sredstvima društava Electrocentrale Paroșeni i Electrocentrale Deva za proizvodnju električne energije na temelju državne potpore koja je bila predmet odluke o nespojivoj potpori donesene 20. travnja 2015. i, u skladu s tim, na temelju javnog zajma odobrenog društvu CE Hunedoara radi povrata te potpore. Zajam radi povrata nespojive potpore odobren je u trenutku kad je, prema navodima Rumunjske, društvo CE Hunedoara u skladu s rumunjskim pravom ispunjavalo uvjete za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, zbog čega se može isključiti da bi društvo imalo pristup takvom financiranju po tržišnim uvjetima.

(92) Treće, kad je riječ o zajmu za potporu za sanaciju, kao što je istaknuto u odluci o pokretanju postupka, rumunjska su tijela izjavila da ga društvo CE Hunedoara nije moglo dobiti od komercijalnih banaka i, općenitije, priznala su da je na temelju njega nastala (selektivna) prednost ([28]). Odgođeni i još neplaćeni dio zajma za potporu za sanaciju koji je zadržalo društvo CE Hunedoara isto tako sadržava gospodarsku prednost koju društvo ne bi nikako moglo ostvariti po tržišnim uvjetima. npr. refinanciranjem i povratom dijela zajma koji nije vraćen zajmom komercijalne banke.

(93) U svojim primjedbama na odluku odluka o pokretanju postupka Rumunjska je tvrdila da je doista namjeravala restrukturirati društvo CE Hunedoara i zajam za sanaciju pretvoriti u dio potpore za restrukturiranje. Međutim, Komisija napominje da Rumunjska nije dostavila valjan plan restrukturiranja u skladu sa Smjernicama o potporama za sanaciju i restrukturiranje te da se samom namjerom restrukturiranja ne uklanja prednost nastala na temelju zajma za potporu za restrukturiranje jer zajam nije vraćen u roku od šest mjeseci nakon dodjele potpore.

(94) Rumunjska je u svojim primjedbama na odluku o pokretanju postupka nadalje tvrdila da je zajam za sanaciju odobren „u skladu s postojećim uvjetima na bankovnom tržištu" nakon analize bake EximBank te da je bio osiguran. Međutim, netočnost te tvrdnje dokazuje jednostavna činjenica da društvo CE Hunedoara nije moglo dobiti zajam od komercijalnih banaka, kao što je istaknuto u uvodnim izjavama 100. i 101. ove Odluke. Nadalje, Rumunjska nije dostavila analizu kreditnog rizika koju je provela banka EximBank.

(95) Četvrto, ni prethodnici društva CE Hunedoara nisu mogli ispunjavati svoje obveze te je iznos od više od 1,2 milijarde EUR ostao neplaćen tijekom likvidacije. Iako je bilo oslobođeno većine obveza društava Electrocentrale Paroșeni i Electrocentrale Deva te društva Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani, društvo CE Hunedoara kao nedavno osnovano društvo nije imalo pouzdanu i stabilnu kreditnu povijest, bez koje zajmodavci na tržištu nisu skloni financirati poslovanje. Doista, svih pet zajmova koji su predmet ovog postupka dodijeljeno je iz sredstava koja pripadaju državnom proračunu (vidjeti prethodni odjeljak 4.1.1.). Suprotno tomu, nema dokaza da je neki privatni tržišni vjerovnik davao zajmove društvu CE Hunedoara u sličnom opsegu. Unatoč pozivu upućenom Rumunjskoj u odluci o pokretanju postupka da dostavi dokaze o ponudama zajmova koje su financijske institucije na tržištu ili banke od 2012. do 2016. dale društvu CE Hunedoara, u kojima se navodi je li zatraženo jamstvo države ili javno jamstvo, takve ponude ili dokazi o pozitivnim ocjenama zajmodavaca na tržištu nisu dostavljeni.

(96) Peto, kao što je objašnjeno u prethodnoj uvodnoj izjavi 20., proizvodna sredstva društva CE Hunedoara obuhvaćala su ona kojima su prethodno upravljala društva prethodnici, bez znatnih proizvodnih ili tehnoloških poboljšanja koja bi dionicima omogućila da razumno očekuju bolju prodaju električne i toplinske energije na rumunjskom tržištu električne energije ili prodaju uz više naknade. Rumunjska tijela, koja imaju puno vlasništvo

([28]) Odluka o potpori za sanaciju od 21. travnja 2015., uvodne izjave 30. i 31.

nad društvom CE Hunedoara i njegovim prethodnicima te su istodobno njegovi glavni vjerovnici, nisu mogla zanemariti strukturnu nemogućnost društva CE Hunedoara da ostvari dovoljnu dobit od poslovanja kako bi ispunilo svoje obveze. Društvu CE Hunedoara osigurala su javna financijska sredstva koja to društvo ni u kojem slučaju ne bi moglo dobiti na financijskom tržištu.

(97) Svih pet prethodno navedenih činjenica utječe na kreditnu sposobnost društva CE Hunedoara te na temelju njih nije vjerojatno da bi bez intervencije države društvo CE Hunedoara pronašlo spremne zajmodavce po tržišnim uvjetima s povjerenjem da će CE Hunedoara vratiti zajmove. Slično tomu, nije vjerojatno da bi Rumunjska mogla očekivati povrate od svojih udjela u društvu CE Hunedoara i, konkretno, od prihoda kojih se odrekla kad je odobrila zajmove društvu CE Hunedoara po uvjetima povoljnijima od onih na tržištu.

(98) Iz navedenog proizlazi da se predmetnim zajmovima društvo CE Hunedoara očigledno stavilo u povoljniji položaj. Činjenica je da je društvo CE Hunedoara bilo zajmoprimac s nesolventnim i likvidiranim prethodnicima loše kreditne povijesti i bez kreditne povijesti u razdoblju 2012.–2013., kad je društvo osnovano. Društvo CE Hunedoara imalo je sve veće gubitke od poslovanja koji su mu onemogućivali vraćanje dugova od razdoblja 2013.–2014. te nije moglo ispunjavati svoje obveze, zbog čega je to društvo od 2015. moglo biti podvrgnuto postupku u slučaju nesolventnosti. Osim toga, nema naznaka za to da su rumunjska tijela poduzela pravodobne korake koje bi pažljivi vjerovnik poduzeo kako bi ostvario povrat svojih potraživanja, kao što su pozivanje zajmoprimca na vraćanje zajmova ili zahtijevanje prisilnog izvršenja plaćanja za iznose čiji povrat nije ostvaren. Iako je u siječnju 2016. podnesen zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti nad društvom CE Hunedoara (vidjeti prethodno navedenu uvodnu izjavu 22.), do danas nije ostvaren stvaran povrat. Zbog teške financijske situacije društva i male vjerojatnosti povrata u trenutku odobravanja ili produljenja zajmova, predmetnim je zajmovima nastala gospodarska prednost za društvo CE Hunedoara u obliku financiranja i financijskih sredstava, koju inače ne bi moglo ostvariti na tržištu.

(99) Kad je riječ o kvantifikaciji te gospodarske prednosti, Komisija je u uvodnoj izjavi 34. odluke o pokretanju postupka uputila na presudu Općeg suda u predmetu Larko ([29]), u kojoj se navodi da, kad je zajmoprimac u osjetljivoj financijskoj situaciji koja je ponajprije obilježena smanjenjem prometa, negativnim vlasničkim kapitalom i nemogućnošću vraćanja zajmova vlastitim sredstvima, gospodarska prednost koja nastaje na temelju zajma može biti jednaka ukupnom iznosu uzajmljenih sredstava, čak i ako država samo jamči za zajam. Rumunjska tijela nisu dostavila nikakve dokaze za to da je društvo CE Hunedoara imalo pristup tržišnom financiranju po tržišnim uvjetima, koji bi ukazivali na to da je društvo CE Hunedoara pokušalo, a još manje izgledno uspjelo, uzajmiti sredstva na tržištu bez državne potpore.

(100) Kao što je navedeno u uvodnoj izjavi 43., zajam BRD-a i zajam BCR-a koje je Rumunjska prenijela radi financiranja usklađivanja s propisima o okolišu u razdoblju 2013.–2014. uslijedili su nakon slučajeva u kojima je Rumunjska dodijelila bespovratna sredstva za istu vrstu sustava (odsumporavanje otpadnih plinova) drugim termoelektranama 2010. (CE Turceni) i 2011. (CE Craiova II) te odlučila ukinuti praksu davanja takvih bespovratnih sredstva kao instrument potpore. Međutim, s obzirom na značajke, svrhu i financijsku situaciju društva CE Hunedoara čini se prikladnim zajam BRD-a i zajam BCR-a koje je prenijela država te financiranje usklađivanja s propisima o okolišu smatrati *de facto* bespovratnim sredstvima, unatoč tomu što je s pravnog stajališta riječ o zajmovima.

(101) Osim toga, iz činjenice da je Rumunjska prenijela zajmove koje su joj odobrili BRD i BCR proizlazi da te privatne banke nisu htjele preuzimati likvidnosni rizik povezan s društvom CE Hunedoara jer su smatrale da ono gotovo sigurno neće vratiti te zajmove.

(102) S obzirom na navedeno Komisija zaključuje da je na temelju pet zajmova odobrenih društvu CE Hunedoara nastala gospodarska prednost i smatra da je ta prednost jednaka ukupnom iznosu glavnice zajma u trenutku odobrenja.

4.1.3 *Selektivnost*

(103) U skladu s člankom 107. stavkom 1. UFEU-a mjerom se *određeni poduzetnici ili proizvodnja određene robe* moraju stavljati u povlašteni položaj da bi se ona mogla smatrati državnom potporom. Komisija navodi da je pet zajmova odobreno na *ad hoc* osnovi društvu CE Hunedoara kako bi se podržalo njegovo daljnje poslovanje u posebnim situacijama koje su zahtijevale ulaganja za potrebe usklađivanja s propisima o okolišu, operativne troškove ili povrat nespojive potpore te nisu bili dio šire opće mjere ekonomske politike kojom se pruža potpora poduzetnicima u sličnoj pravnoj i gospodarskoj situaciji koji posluju u sektoru proizvodnje električne energije ili drugim gospodarskim sektorima. Stoga Komisija zaključuje da su ti zajmovi selektivni u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

([29]) Predmet T-423/14, *Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE protiv Komisije*, ECLI:EU:T:2018:57, točka 193. i navedena sudska praksa.

4.1.4 *Utjecaj na trgovinu i narušavanje tržišnog natjecanja*

(104) Ako se potporom koju dodijeli država članica ojača položaj pojedinog poduzetnika u odnosu na druge poduzetnike koji se natječu u trgovini unutar Unije, mora se smatrati da ta potpora utječe na tu trgovinu ([30]). Dovoljno je da se primatelj potpore natječe s drugim poduzetnicima na tržištima otvorenima za tržišno natjecanje ([31]).

(105) Društvo CE Hunedoara bavi se opskrbom električnom i toplinskom energijom u Rumunjskoj. U skladu s primjenjivim pravilima Unije o unutarnjem tržištu električne energije ([32]) dobavljači električne energije mogu slobodno započinjati s radom i tražiti kupce u Rumunjskoj. To je doista učinio niz konkurenata iz Rumunjske (npr. SN Nuclearelectrica, SN Hidroelectrica) ili drugih država članica (npr. CEZ, Alpiq). Komisija navodi da je rumunjski elektroenergetski sustav trenutačno međusobno povezan s elektroenergetskim sustavima Bugarske i Mađarske, što znači da se tokovi električne energije proizvode i da se njima trguje među tim državama članicama.

(106) Stoga Komisija zaključuje da zajmovi koji su predmet ispitivanja mogu utjecati na trgovinu u EU-u te narušiti ili prijetiti da će narušiti natjecanje na unutarnjem tržištu.

4.1.5 *Zaključak o postojanju potpore*

(107) Komisija na temelju prethodno navedenih argumenata zaključuje da zajam IBRD-a za koji je Rumunjska jamčila u korist društva CE Hunedoara, zajmovi BCR-a i BRD-a ugovoreni u korist društva CE Hunedoara, zajam odobren za povrat prethodne nespojive potpore te zajam za potporu za sanaciju, uključujući njegov odgođeni i neplaćeni dio, čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

4.2 **Zakonitost potpore**

(108) Ugovor o zajmu IBRD-a uz jamstvo države u korist društva CE Hunedoara s društvom Electrocentrale Deva, jednim od pravnih prethodnika društva CE Hunedoara, potpisan je 31. svibnja 2002., odnosno prije pristupanja Rumunjske Europskoj uniji 2007.; zbog toga zajam IBRD-a nije bio nezakonit, čak i da se utvrdi da je uključivao državnu potporu. Stoga plaćanja koja je izvršila država kao jamac, iako je do njih došlo nakon pristupanja Rumunjske EU-u, čine postojeću potporu i kao takva nisu nezakonita, ne dovodeći u pitanje kvalifikaciju mogućeg budućeg propusta države da naknadno ostvari pravo na žalbu u odnosu na društvo CE Hunedoara na temelju pravila o državnim potporama.

(109) Međutim, zajam BCR-a, zajam BRD-a i zajam odobren radi povrata nespojive potpore čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a i, s obzirom na to da su isplaćeni uz kršenje članka 108. stavka 3. UFEU-a, čine nezakonitu državnu potporu.

(110) Zajam za potporu za sanaciju, u pogledu kojeg Komisija nije iznijela prigovor u svojoj odluci o potpori za sanaciju od 21. travnja 2015., nije stupio na snagu prije donošenja odluke Komisije i stoga nije činio nezakonitu državnu potporu. Međutim, zbog njegova prekomjernog produljivanja i neplaćanja u razdoblju duljem od šestomjesečnog razdoblja za koje je dodijeljen, njegovo je produljenje nezakonito.

4.3 **Spojivost potpore i pravna osnova za ocjenu**

(111) Komisija mora ocijeniti mogu li se prethodno utvrđene mjere potpore smatrati spojivima s unutarnjim tržištem. U skladu sa sudskom praksom Suda državi članici prepušta se da se pozove na moguće temelje spojivosti i pokaže da su uvjeti za takvu spojivost ispunjeni. ([33]) Osim što je na početku prijavila zajam za potporu za sanaciju i njegovo produljenje nakon šest mjeseci iz odluke Komisije od 21. travnja 2015. te zajma IBRD-a koji nije bilo potrebno prijaviti jer je odobren prije pristupanja Rumunjske Uniji, Rumunjska nije prijavila zajam odobren radi povrata nespojive potpore, zajam BCR-a i zajam BRD-a niti se pozvala na moguće osnove za spojivost s unutarnjim tržištem.

(112) Na temelju dostupnih informacija i kako je navedeno u odluci o pokretanju postupka, Komisija smatra da su Smjernice o potporama za sanaciju i restrukturiranje jedina moguća osnova za spojivost mjera koje se ocjenjuju. U tim se Smjernicama navode pravila i uvjeti za potrebe ocjene spojivosti potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a.

([30]) Vidjeti posebno predmet 730/79 *Philip Morris protiv Komisije*, ECLI:EU:C:1980:209, točku 11.; predmet C53/00 *Ferring*, ECLI:EU:C:2001:627, točku 21.; predmet C-372/97 *Italija protiv Komisije*, ECLI:EU:C:2004:234, točku 44.

([31]) Predmet T-214/95 *Het Vlaamse Gewest protiv Komisije*, ECLI:EU:T:1998:77.

([32]) Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 55.).

([33]) Vidjeti predmet C-364/90, *Italija protiv Komisije*, EU:C:1993:157, točku 20.

4.3.1 *Primjenjivost Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje*

(113) U skladu s točkama 137. i 138. Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje „Komisija na temelju ovih smjernica ocjenjuje spojivost s unutarnjim tržištem potpora za sanaciju i restrukturiranje čiju dodjelu nije odobrila i kojima se stoga krši članak 108. stavak 3. [UFEU-a] ako je sva potpora ili jedan njezin dio dodijeljena nakon objave smjernica u *Službenom listu Europske unije*” i „[u] svim drugim slučajevima provodi ispitivanje na temelju smjernica koje su se primjenjivale u trenutku dodjele potpora”.

(114) Zajam za potporu za sanaciju i zajam odobren radi povrata nespojive potpore odobreni su nakon stupanja na snagu Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje 1. kolovoza 2014. Stoga su Smjernice o potporama za sanaciju i restrukturiranje primjenjive na ta dva zajma.

(115) Osim toga, zajmovi BCR-a i BRD-a nisu prijavljeni Komisiji, čime je prekršen članak 108. stavak 3. UFEU-a. Iz toga proizlazi da se, čak i da su ta dva zajma odobrena prije 1. kolovoza 2014., u mjeri u kojoj ih se mora zajednički ocijeniti kao dio jedinstvenog postupka dodjele potpore poduzetniku u teškoćama, Smjernice o potporama za sanaciju i restrukturiranje primjenjuju i na zajmove BCR-a i BRD-a.

4.3.2 *Primjena Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje*

(116) Samo poduzetnici u teškoćama kako su definirani u točki 20. Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje koji ne djeluju u sektorima ugljena i čelika te financijskom sektoru definiranom u točki 16. Smjernica mogu ostvariti korist od potpore za sanaciju ili restrukturiranje. Kao što je navedeno u odluci o potpori za sanaciju, društvo CE Hunedoara već je u travnju 2015. ispunilo kriterije za to da se nad njim provede cjelokupni postupak nesolventnosti utvrđen u točki 20. podtočki (c) Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje te je, doista, u siječnju 2016. taj postupak pokrenut nad društvom (vidjeti prethodnu uvodnu izjavu 22.). Stoga se CE Hunedoara može smatrati poduzećem u teškoćama u smislu Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje.

(117) Komisija najprije navodi da Rumunjska nije dostavila nikakve dokaze o mogućem poštovanju uvjeta za spojivost potpore za sanaciju ili restrukturiranje utvrđenih u Smjernicama o potporama za sanaciju i restrukturiranje.

(118) Kad je riječ o zajmu BCR-a, zajmu BRD-a i zajmu odobrenom radi povrata nespojive potpore, Komisija će ih u nastavku zajedno ocijeniti jer su odobreni društvu u teškoćama kao potpora za ulaganje ili operativna potpora kojom se društvu CE Hunedoara omogućilo da pokrije svoje troškove kad nije imalo pristup financijskim tržištima (vidjeti uvodnu izjavu 99.). Na temelju toga Komisija smatra da nisu ispunjeni uvjeti spojivosti potpore za restrukturiranje utvrđeni u Smjernicama o potporama za sanaciju i restrukturiranje jer i. plan restrukturiranja (dostavljen u listopadu 2015. i izmijenjen u siječnju 2016.) otpočetka nije bio valjan jer se njime nije mogla osigurati dugoročna održivost društva CE Hunedoara bez daljnje neprekidne potpore te ga se nije slijedilo; ii. nema jasnog vlastitog doprinosa društva CE Hunedoara u skladu s točkama od 62. do 64. Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje; i iii. nisu se mogle utvrditi nikakve mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja u skladu s točkama od 74. do 86. Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje.

(119) Kad je riječ o točkama od 99. do 103. Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje, iako su u njima predviđeni posebni uvjeti za potpore pružateljima usluga od općega gospodarskog interesa u teškoćama, Komisija dolazi do zaključka da se zajmovi koji su predmet ocjene ne mogu ocijeniti niti uzeti u obzir kao naknada za pružanje takvih usluga, kako je navedeno u točki 100. Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje. Prvo, ne tvrdi se niti je utvrđeno da je društvo CE Hunedoara poslovalo na temelju valjanih akata o povjeravanju u kojima se ističe svaka opravdana razlika u odnosu na proizvodnju električne energije drugih proizvođača električne energije koji djeluju u Rumunjskoj; u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda EU-a ([34]) postojanje valjanog akta o povjeravanju ključan je uvjet za to da bi se državnu potporu moglo smatrati valjanom naknadom za uslugu od općega gospodarskog interesa. Drugo, predmetni su zajmovi bili *ad hoc* zajmovi za posebne svrhe i nisu dodijeljeni za dodatne troškove pružanja usluga koji se mogu utvrditi i koji su opravdani. Treće, iznosi zajmova nisu određeni, zasebno ili zajednički, na temelju unaprijed utvrđenih objektivnih parametara posebno

([34]) Predmet C-280/00 *Altmark Trans and Regierungspräsidium Magdeburg protiv Nahverkehrsgesellschaft Atmark* [2003.] ECR I-7747.

prilagođenih utvrđenim troškovima usluge od općega gospodarskog interesa, uzimajući u obzir sve prihode i troškove društva CE Hunedoara. Stoga Komisija na temelju točaka 100. i 101. Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje ne može smatrati da bi predmetne zajmove trebalo smatrati valjanim naknadama na temelju Odluke o uslugama od općega gospodarskog interesa ([35]) ili Okvira za usluge od općega gospodarskog interesa ([36]).

(120) Rumunjska nije ispunila ni obvezu da u okviru društva CE Hunedoara pravno odvoji poslovanje koje se odnosi na rudnike ugljena od proizvodnje električne energije, koju je preuzela u trenutku odobrenja potpore za sanaciju, a za što bi, u skladu s njezinim podnescima, trebalo od šest do devet mjeseci. Dva rudnika ugljena primaju operativnu potporu za zatvaranje u skladu s odlukom o drugoj potpori rudnicima ugljena (prethodna uvodna izjava 12.). Rumunjska je u svojim primjedbama na odluku o pokretanju postupka tvrdila da se vode zasebni računi za djelatnosti vađenja i proizvodnje električne energije; međutim, zasebni računi sami po sebi ne sprječavaju unakrsno financiranje djelatnosti vađenja. Rumunjska nije dokazala da ne dolazi do unakrsnog financiranja, npr. dostavljanjem dokaza da upotreba državne potpore koristi samo djelatnosti proizvodnje električne energije. Bez tih nužnih dokaza ne može se isključiti da su neki od zajmova obuhvaćenih ovom Odlukom izravno ili neizravno koristili rudnicima ugljena društva CE Hunedoara, čime je prekršena točka 16. Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje, kojom se sektor ugljena isključuje iz potpore za sanaciju i restrukturiranje.

(121) Konačno, valja naglasiti da su prihodi od zajma odobrenog radi povrata nespojive potpore i dalje dostupni društvu CE Hunedoara. S obzirom na načelo Deggendorf ([37]), zbog gomilanja neotplaćenog zajma odobrenog radi povrata prethodne nespojive potpore s preostalim trima zajmovima, moguća potpora za restrukturiranje društva CE Hunedoara ne može se smatrati spojivom s unutarnjim tržištem na temelju točke 94. Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje. Ipak, iako ostvaruje korist od državne potpore u obliku predmetnih zajmova u mjeri u kojoj oni nisu vraćeni, društvo CE Hunedoara i dalje posluje na štetu konkurenata.

(122) Konačno, na temelju navedenogKomisija smatra kako su zajmovi BCR-a i BRD-a sklopljeni u korist društva CE Hunedoara, zajednički ocijenjeni s prekomjernim produljivanjem zajma za potporu za sanaciju, zbog čega je pretvoren u zajam za restrukturiranje, te zajmom odobrenim radi povrata nespojive potpore, nespojivi s unutarnjim tržištem.

(123) Kad je riječ o zajmu za potporu za sanaciju, u skladu s točkom 55. podtočkom (d) Smjernica o potporama za sanaciju i restrukturiranje, Rumunjska se obvezala da će u roku od najviše šest mjeseci od datuma odluke o potpori za sanaciju ili isplate prvog obroka (uvodna izjava 54. odluke o potpori za sanaciju) dostaviti dokaz o povratu zajma ili valjani plan restrukturiranja ili potkrijepljeni plan likvidacije u kojem su utvrđeni koraci koji će dovesti do likvidacije društva CE Hunedoara u razumnom roku bez dodatne potpore. Rumunjska nije ispunila tu obvezu jer i. zajam za sanaciju nije u potpunosti vraćen i ii. Rumunjska je obaviještena o tome da se planom restrukturiranja (koji je Rumunjska dostavila u listopadu 2015. i izmijenila u siječnju 2016.) nije osiguralo da će društvo CE Hunedoara moći ostvariti dugoročnu održivost bez daljnje neprekidne potpore.

(124) Osim prethodno navedenog, Komisija ističe da se vremenski okvir za likvidaciju društva CE Hunedoara s trajanjem od najmanje tri godine, kako je iznijela Rumunjska u svibnju 2017. (odnosno 1,5 godina nakon roka u listopadu 2015., tj. šest mjeseci nakon dodjele potpore za sanaciju odobrene odlukom o potpori za sanaciju), čini prilično dugim.

(125) Iz prethodno navedenog Komisija zaključuje da je produljenje zajma za potporu za sanaciju nespojivo s unutarnjim tržištem.

([35]) Odluka Komisije 2012/21/EU od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga koja se dodjeljuje određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 7, 11.1.2012., str. 3.).

([36]) Komunikacija Komisije, Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za javne usluge (2011.) (SL C 8, 11.1.2012., str. 15.).

([37]) Predmeti T-244/93 i T-486/93 *TWD Deggendorf protiv Komisije*, ECLI:EU:T:1995:160, točka 56.

5. **POVRAT**

(126) U skladu s UFEU-om i ustaljenom sudskom praksom Suda Komisija je nadležna odlučiti da predmetna država članica mora ukinuti ili izmijeniti potporu ako se utvrdi da ona nije spojiva s unutarnjim tržištem ([38]). Sud je isto tako dosljedno smatrao da je obveza države članice da ukine potporu koju Komisija smatra nespojivom s unutarnjim tržištem namijenjena ponovnoj uspostavi prethodne situacije ([39]).

(127) U tom kontekstu Sud je utvrdio da će taj cilj biti ostvaren kada primatelj vrati iznose koji su mu dodijeljeni u okviru protuzakonite potpore, čime će izgubiti prednost nad konkurentima koju je uživao na tržištu te će se ponovo uspostaviti situacija koja je postojala prije isplate potpore ([40]).

(128) U tom se pogledu u članku 16. stavku 1. Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 ([41]) navodi da „[k]ada se u slučajevima nezakonite potpore donesu negativne odluke, Komisija donosi odluku kojom se od dotične države članice zahtijeva da poduzme sve potrebne mjere za povrat sredstava potpore od korisnika […]”.

(129) Stoga su i. zajam BCR-a; ii. zajam BRD-a; iii. zajam radi povrata nespojive potpore; i iv. zajam za potporu za sanaciju, koji je postao nezakonit u trenutku kad potpora za sanaciju nije vraćena u roku od šest mjeseci nakon dodjele i/ili isplate, provedeni uz kršenje članka 108. stavka 3. UFEU-a te ih je potrebno smatrati nezakonitom i nespojivom potporom i moraju se vratiti kako bi se ponovno uspostavila situacija koja je postojala na tržištu prije njihove dodjele. Povrat bi trebao obuhvatiti razdoblje od trenutka kada je nastala prednost za korisnika, odnosno kada je potpora u obliku glavnica zajmova nezakonito stavljena na raspolaganje korisniku, do njezina stvarnog povrata, a na iznose koje treba vratiti obračunava se kamata sve do stvarnog povrata. Kamate na iznos povrata nisu isto što i ugovorene kamate, zatezne kamate ili drugi iznosi povezani s predmetnim zajmovima koje društvo CE Hunedoara duguje državi.

(130) U skladu s ustaljenom sudskom praksom, nesolventnost korisnika i njegova nemogućnost da vrati potporu nisu valjan razlog za to da ga se oslobodi obveze povrata potpore ([42]). U ovom se slučaju ponovna uspostava situacije koja je postojala prije isplate potpore i uklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja u načelu mogu ostvariti upisom tražbine povezane s povratom potpore u popis tražbina kao dio postupka likvidacije pod sudskim nadzorom. Ako država članica ne može ostvariti povrat cijelog iznosa potpore, upisom tražbine može se ispuniti obveza povrata ako postupak u slučaju nesolventnosti dovede do stvarne likvidacije poduzetnika koji je primio nezakonitu potporu, odnosno do konačnog prestanka njegovih djelatnosti ([43]). Likvidacija društva CE Hunedoara u slučaju neostvarivanja povrata potpore za sanaciju u roku od šest mjeseci od njezina odobrenja ili isplate isto se tako razmatra u Smjernicama o potporama za sanaciju i restrukturiranje te u odluci o potpori za sanaciju (uvodne izjave 20. i 21. te uvodna izjava 52. točka (d)).

(131) Komisija uzima u obzir nedavne razgovore s Rumunjskom, u kojima je utvrđeno da bi likvidacija društva CE Hunedoara mogla dovesti do likvidacije i prodaje njegove imovine kako bi se ispunile njegove obveze, uključujući one koje proizlaze iz povrata koji Rumunjska mora ostvariti kao rezultat ove Odluke. U svakom slučaju, rumunjska su tijela potvrdila postojanje zakonskih odredbi u nacionalnom zakonodavstvu kojima bi se osigurao kontinuitet poslovanja te su u tom pogledu spomenula Zakon br. 123 od 10. srpnja 2012. o električnoj energiji i prirodnom plinu, a posebno poglavlje o zaštiti i sigurnosti.

(132) U kontekstu likvidacije i s obzirom na zakonsku obvezu da osigura kontinuitet opskrbe Rumunjska može planirati donošenje mjera usmjerenih na izbjegavanje naglih prekida u opskrbi električnom i toplinskom energijom u regiji u kojoj CE Hunedoara posluje i pruža usluge. Međutim, takve mjere moraju biti proporcionalne, razumne te vremenom i područjem primjene ograničene na ono što je nužno da bi se održala vrijednost sredstava za proizvodnju električne energije. Komisija pri izvršavanju ove Odluke mora biti unaprijed obaviještena da su ti uvjeti ispunjeni i to mora moći provjeriti. Stoga se ovom Odlukom uglavnom ne dovode u pitanje takve prikladne mjere i postupak koji se odnosi na prijenos sredstava za proizvodnju električne energije.

([38]) Vidjeti predmet C-70/72 *Komisija protiv Njemačke*, ECLI:EU:C:1973:87, točku 13.
([39]) Vidjeti spojene predmete C-278/92, C-279/92 i C-280/92 *Španjolska protiv Komisije*, ECLI:EU:C:1994:325, točku 75.
([40]) Vidjeti predmet C-75/97 *Belgija protiv Komisije* ECLI:EU:C:1999:311, točke 64. i 65.
([41]) Uredba Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 248, 24.9.2015., str. 9.).
([42]) Presuda Suda od 29. travnja 2004., *Njemačka* protiv *Komisije*, C-277/00, ECLI:EU:C:2004:238, točka 85.; presuda Suda od 15. siječnja 1986., *Komisija* protiv *Belgije*, C-52/84, ECLI:EU:C:1986:3, točka 14.; presuda Suda od 21. ožujka 1990., *Belgija* protiv *Komisije*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, točke od 60. do 62.
([43]) Presuda Suda od 11. prosinca 2012., *Komisija* protiv *Španjolske*, C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, točka 104.

(133) Nadalje, kao što je spomenuto tijekom videokonferencije održane 31. srpnja 2018. (vidjeti prethodnu uvodnu izjavu 3.), Rumunjska je izrazila svoju namjeru da poduzme odgovarajuću mjeru kako bi nastavila postupak prijenosa sredstava za proizvodnju električne energije s društva CE Hunedoara na novo društvo („NewCo") koje će se tek osnovati. To se namjerava provesti hitnom vladinom uredbom na temelju koje bi se samo u pogledu sredstava za proizvodnju, a ne i rudnika, proveo *prijenos u zamjenu za plaćanje* (na rumunjskom *dare în plată*) u tri faze. U skladu sa zapisnikom usuglašenim s Rumunjskom taj bi postupak trebao uključivati sljedeće:

i. prvo, sastavljanje obveznog izvješća o ocjeni kako bi se utvrdila vrijednost sredstava za proizvodnju električne energije (koja je Ministarstvo financija dalo u zalog) i vrijednost duga društva CE Hunedoara;

ii. drugo, ta založena sredstva prenijela bi se na Ministarstvo financija i zatim na Ministarstvo energetike.

iii. Treće, ta založena sredstva prenijela bi se na novo društvo, kojem bi se zatim povjerilo pružanje usluge od općega gospodarskog interesa.

(134) Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje takav prijenos sredstava putem hitne vladine uredbe, pod uvjetom da navedeni predviđeni prijenos provedu rumunjska tijela u skladu s pravnim zahtjevima, posebno uključujući primjereno vrednovanje tih sredstava.

6. **ZAKLJUČAK**

(135) Komisija u skladu s navedenim zaključuje da je Rumunjska društvu CE Hunedoara dodijelila nezakonitu državnu potporu koja nije spojiva s unutarnjim tržištem i čiji bi povrat trebalo izvršiti,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Zajam Međunarodne banke za obnovu i razvoj (zajam IBRD-a) za koji je jamčila Rumunjska i čiji je korisnik sljednik postalo društvo CE Hunedoara nije nezakonito odobren društvu CE Hunedoara i nije prekršen članak 108. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 2.

Sljedeći zajmovi u korist društva CE Hunedoara u iznosima utvrđenima u točkama od (a) do (d) čine državnu potporu koju je Rumunjska nezakonito dodijelila (ili je, kad je riječ o točki (d), nije vratila), čime je prekršila članak 108. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, i nespojivi su s unutarnjim tržištem:

(a) zajam Rumunjske komercijalne banke („BCR") koji je Ministarstvo financija ugovorilo i zatim stavilo na raspolaganje društvu CE Hunedoara ugovorom o podređenom zajmu (zajam BCR-a) – 83 485 450 RON;

(b) zajam Rumunjske razvojne banke koji je Ministarstvo financija ugovorilo i zatim stavilo na raspolaganje društvu CE Hunedoara ugovorom o podređenom zajmu (zajam BDR-a) – 68 371 170 RON;

(c) zajam osiguran za plaćanje nespojive potpore čiji je povrat zatražen odlukom o nespojivoj potpori (zajam radi povrata nespojive potpore) – 34 785 015 RON;

(d) zajam koji čini potporu dodijeljenu u skladu s odlukom o potpori za sanaciju i kamate (zajam za potporu za sanaciju) – u stvarno isplaćenom iznosu od 98 476 900 RON, koji nije vraćen u roku od šest mjeseci od isplate.

Članak 3.

1. Rumunjska mora od korisnika zatražiti povrat nespojivih potpora iz članka 2.

2. Stvarni iznosi za povrat jednaki su iznosima koji su stvarno isplaćeni korisniku i koje korisnik nije vratio Rumunjskoj; na te se iznose obračunavaju i kamate od datuma kad su stavljeni na raspolaganje korisniku do datuma njihova stvarnog povrata.

3. Kamatna stopa izračunava se na temelju složenoga kamatnog računa u skladu s poglavljem V. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 ([44]).

4. Rumunjska mora otkazati sva preostala plaćanja potpore iz članka 2., s učinkom od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 4.

1. Povrat potpore iz članka 2. ima trenutačni učinak, ne dovodeći u pitanje odgovarajuće mjere koje Rumunjska može donijeti kako bi se osigurao daljnji rad sredstava za proizvodnju električne energije nužnih za opskrbu električnom i toplinskom energijom, pod uvjetom da su takve mjere proporcionalne, razumne te vremenom i područjem primjene ograničene na ono što je nužno da bi se održala vrijednost sredstava.

2. Rumunjska mora osigurati da se ova Odluka provede u roku od četiri mjeseca od dana njezine objave.

Članak 5.

1. U roku od dva mjeseca od objave ove Odluke Rumunjska Komisiji dostavlja sljedeće informacije:

(a) ukupan iznos (glavnica i kamate na iznos povrata) koji korisnik mora vratiti;

(b) detaljan opis već poduzetih i planiranih mjera kojima će se ispuniti uvjeti iz ove Odluke;

(c) detaljan opis već poduzetih i planiranih mjera kojima će se osigurati neprekidan rad sredstava za proizvodnju električne energije;

(d) dokumente kojima se dokazuje da je korisniku naložen povrat potpore.

2. Rumunjska izvješćuje Komisiju o napretku nacionalnih mjera poduzetih radi provedbe ove Odluke do potpunog povrata potpore iz članka 2. Na jednostavan zahtjev Komisije dužna je odmah dostaviti informacije o već poduzetim i planiranim mjerama kojima će se ispuniti uvjeti iz ove Odluke. Mora dostaviti i detaljne podatke o iznosima potpore i kamatama na iznos povrata koje je korisnik već vratio.

Članak 6.

Ova je Odluka upućena Rumunjskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. studenoga 2018.

Za Komisiju
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije

([44]) Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 140, 30.4.2004., str. 1).